

Sygn. akt IV CSK 705/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko M. S.
o eksmisję z lokalu mieszkalnego
oraz z powództwa wzajemnego M. S.
przeciwko A. S.
o zapłatę kwoty 126.900 złotych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda (pozwanego wzajemnego)
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 5 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa 31/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód-pozwany wzajemny A.S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 czerwca 2014 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 maja 2010 r. poprzez zasądzenie od powoda-pozwanego wzajemnego na rzecz pozwanej-powódki wzajemnej M.S. dalszej kwoty 126.900 zł, odrzucającego apelację M. S. w zakresie rozstrzygnięcia o lokalu socjalnym i oddalającego apelację M. S. w pozostałej części. Zakres zaskarżenia skargą obejmuje rozstrzygnięcie reformatoryjne i odnoszące się do kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ocena przyczyn mających uzasadniać przyjęcie skargi następuje w ramach tzw. przedsądu. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący oparł na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., formułując trzy następujące zagadnienia prawne:

1. Czy powstaje roszczenie o zwrot świadczenie nienależnego z tytułu zapłaty ceny przy zawarciu umowy warunkowej sprzedaży nieruchomości wobec nieskorzystania przez uprawnionego nabywcę z uprawnienia do przeniesienia własności nieruchomości na podstawie pełnomocnictwa do przeniesienia prawa własności na rzecz nabywcy, jeżeli pełnomocnictwo to było nieodwołalne i nie wygasło na skutek śmierci tak mocodawcy, jak i pełnomocnika?
2. Czy jeżeli uprawniony z umowy warunkowej przeniesienia własności nieruchomości nabywca nie zażądał do chwili śmierci zwrotu ceny z tytułu umowy warunkowo przenoszącej własność i nie skorzystał do chwili śmierci z uprawnienia do przeniesienia na swoją rzecz prawa własności nieruchomości, korzystając z pełnomocnictwa udzielonego mu przez sprzedającego - pełnomocnictwa nieodwołalnego i nie wygasającego ze śmiercią mocodawcy i pełnomocnika - to czy w skład masy spadkowej po uprawnionym nabywcy wchodzi roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia?
3. Czy w sytuacji nieskorzystania przez uprawnionych z umowy warunkowej sprzedaży ze swego uprawnienia do przeniesienia na siebie własności nieruchomości w oparciu o nieodwołane i niewygasające ze śmiercią mocodawcy i pełnomocnika pełnomocnictwo, można uznać kwotę pobraną przez zbywcę z umowy warunkowej sprzedaży tytułem ceny jako świadczenie nienależne?

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11).

W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.). Wywód przedstawiony przez skarżącego nie odpowiada powyższym wymaganiom. Po pierwsze, zgodnie z poglądem wyrażanym przez Sąd Najwyższy samo przedstawienie pytania nie odpowiada wymaganiom stawianym zagadnieniu prawnemu, jeżeli skarżący nie odniósł się problemów interpretacyjnych wynikających z przepisów, na których je oparto (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, nie publ.). Po drugie, w wywodzie przedstawionym w skardze brak pogłębionego opisu, na czym polega problem prawny występujący w niniejszej sprawie, a także w jaki sposób jego rozwiązanie mogłoby wpłynąć na rozstrzygnięcie tego sporu, jak i na rozwój judykatury. Ponadto skarżący nie zaprezentował swojego stanowiska na temat właściwego - w jego ocenie - sposobu rozwiązania zarysowanych problemów.

Co do zagadnień dotyczących konstrukcji pełnomocnictwa nieodwołalnego i niewygasającego na wypadek śmierci stanowisko Sądu Najwyższego zostało przedstawione w licznych judykatach, a skarżący nie wykazał potrzeby ich zmiany lub modyfikacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015 r., IV CSK 252/14, nie publ., wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2013 r., I CSK 571/12, nie publ., z dnia 6 lipca 2012 r., V CSK 354/11, nie publ., z dnia 19 stycznia 2011 r., V CSK 223/10, nie publ., z dnia 24 stycznia 2008 r., I CSK 362/07, OSNC 2009, nr 3, poz. 46). Indywidualny problem występujący w obecnej sprawie nie uzasadnia dostatecznie potrzeby udzielenia autorytatywnej, uogólniającej wypowiedzi przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

